

27 Μαΐου 1941

Το θωρηκτό «Βίσμαρκ»

Στις 22 Μαΐου 1941, μια δυσάρεστη είδηση ήρθε να ταραξεί το αγγλικό ναυαρχείο: Το θωρηκτό «Βίσμαρκ», το πιο ισχυρό πλοίο του κόσμου, βγήκε από τα νορβηγικά φιόρδ και περνούσε από τα στενά της Δανίας, συνοδευόμενο από το ολοκαίνουργιο βαρύ καταδρομικό «Πρίγκιπας Ονιέγκιν».

Το αγγλικό ναυαρχείο έστειλε τα καταδρομικά «Σάφολκ» και «Νόρφολκ» πάνω στην πορεία του μεγαθήριου για να το παρακολουθούν και κινητοποίησε τα πλοία του στον Ατλαντικό. Το «Βίσμαρκ», με ταχύτητα 28 κόμβων, εκτόπισμα 42.500 τόνων και οπλισμένο με οχτώ πυροβόλα των 15 ιντσών, κινήθηκε προς τον Βόρειο Πόλο και, ξαφνικά, έστριψε δυτικά και πέρασε βόρεια από την Ισλανδία, αρχίζοντας να κατηφορίζει τα στενά Ισλανδίας Γροιλανδίας που εκείνη την εποχή ήταν γεμάτα κινούμενους πάγους και βυθισμένα στην ομίχλη. Προς την περιοχή έσπευσε το αγγλικό θωρηκτό «Χουντ», το μεγαλύτερο τότε πολεμικό πλοίο στον κόσμο αλλά πιο δυσκίνητο από το «Βίσμαρκ». Μαζί με το «Χουντ», έσπευσε και το νεότευκτο αλλά αροντάριστο θωρηκτό «Πρίγκιπας Ουαλίας».

Πλέοντας νότια της Ισλανδίας, τα αγγλικά θωρηκτά βρέθηκαν μπροστά στο «Βίσμαρκ» στις 24 Μαΐου, 5.35' τα ξημερώματα. Στις 5.53', άνοιξαν πυρ. Το «Βίσμαρκ» πρόλαβε να πάρει ευνοϊκή θέση και να ανταποδώσει. Με την τρίτη του ομοβροντία, έπληξε καιρία το «Χουντ» που βυθίστηκε αμέσως. Από τους 1.419 άνδρες του, σώθηκαν μόνον τρεις. Απαλλαγμένο από το «Χουντ», το «Βίσμαρκ» στράφηκε κατά του «Πρίγκιπα της Ουαλίας» που χτυπήθηκε τέσσερις φορές κι αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη μάχη. Το «Βίσμαρκ» συνέχισε τον πλου νότια, λαβωμένο ελαφρά από μια οβίδα. Εναντίον του, κινήθηκαν το αεροπλανοφόρο «Βικτόριους» και άλλα οχτώ μεγάλα πλοία, ενώ οι Γερμανοί έστειλαν στην περιοχή όσα υποβρύχια βρίσκονταν τριγύρω.

Τα μεσάνυχτα, αεροπλάνα από το «Βικτόριους» χτύπησαν το «Βίσμαρκ» που όμως βγήκε

από τη μάχη σχεδόν ανέπαφο. Τρεις ώρες αργότερα, τα αγγλικά πολεμικά έχασαν την επαφή με τα γερμανικά που χάθηκαν: Το «Βίσμαρκ» κινήθηκε νοτιοανατολικά με κατεύθυνση κάτω από τη Μάγχη.

Είχαν περάσει τριάντα ώρες, όταν τυχαία ένα αγγλικό αεροπλάνο ανακάλυψε το Βίσμαρκ να πλέει 690 μίλια δυτικά της γαλλικής Βρέστης. Κατευθυνόταν ολοταχώς προς την περιοχή της γερμανικής αεροπορικής ομπρέλας, όπου και θα ήταν ασφαλές. Εναντίον του στάλθηκε εσπευσμένα το αεροπλανοφόρο «Αρκ Ρουαγιάλ» που ερχόταν από το Γιβραλτάρ. Νύχτωνε κι έμενε δυνατότητα για μια μόνο προσπάθεια ακόμη. Μετά, το «Βίσμαρκ» θα χανόταν στο σκοτάδι και το πρωί θα βρισκόταν κάτω από την προστασία των γερμανικών μαχητικών.

Τα αεροπλάνα του «Αρκ Ρουαγιάλ» εντόπισαν το «Βίσμαρκ» στις 8.47' τη νύχτα. Μια торπίλη τους βρήκε το «Βίσμαρκ» στις έλικες κι αχρήστευσε το πηδάλιο. Η ταχύτητά του έπεσε στους τρεις κόμβους. Τα αεροπλάνα έφυγαν αλλά το «Βίσμαρκ» έμεινε ουσιαστικά ακυβέρνητο. Στη 1.20' τη νύχτα, 27 Μαΐου, το πρόλαβαν πέντε ελαφρά αγγλικά αντιτορπιλικά. Δυο торπίλες τους κατάφεραν να το ακινητοποιήσουν. Την αυγή, έφτασαν δυο ακόμη θωρηκτά. Πλησίασαν τον ακινητοποιημένο γίγαντα σε απόσταση βολής και, στις 8.47', άνοιξαν πυρ. Πρώτα χτύπησαν τα πυροβόλα που σίγησαν. Έπειτα, άρχισαν να χτυπούν το ακίνητο πλοίο που δεν μπορούσε ούτε να αντιδράσει ούτε να φύγει. Στις 10.15', το Βίσμαρκ τυλίχτηκε στις φλόγες. Στις 10.36' της 27^{ης} Μαΐου 1941, βυθίστηκε. Οι Άγγλοι έσωσαν 110 από τους άνδρες του.

1703: Ο Μέγας Πέτρος ιδρύει την Αγία Πετρούπολη και την ανακηρύσσει πρωτεύουσα του ρωσικού κράτους.

1905: Ο ρωσικός στόλος καταστρέφεται στη ναυμαχία της Τσουσίμα: Οι Ιάπωνες βυθίζουν 33 από τα 45 πλοία του τσάρου που θέλησε να πάρει τη ρεβάνς για την απώλεια του Πόρτ Άρθουρ τον περασμένο Ιανουάριο.

1923: Γεννιέται στο Φιρτ της Γερμανίας ο Χάιντς Αλφρεντ (Χένρι) Κίσινγκερ, μετέπειτα πασίγνωστος υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ. Υπήρξε από διάφορα πόστα αρχιτέκτονας της μεταπολεμικής αμερικανικής διπλωματίας. Προανάγγειλε την επιβολή της δικτατορίας στην Ελλάδα αλλά και την πτώση της, Χρημάτισε μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Ασφαλείας επί προεδρίας Νίξον (1969 - 73) και υπουργός Εξωτερικών από το 1973 ως το 1977, επί προεδρίας Χένρι Φορντ. Τιμήθηκε με το Νόμπελ Ειρήνης το 1973 για την συμβολή του στην λήξη του αραβοϊσραηλινού πολέμου.

1944: Στον Ειρηνικό ωκεανό, οι σύμμαχοι ξεκινούν απόβαση στη Νέα Γουινέα.

1951: Οι Κινέζοι κομμουνιστές αναγκάζουν τον πολιτικοθρησκευτικό ηγέτη του Θιβέτ Δαλάι Λάμα να τους παραδώσει τον έλεγχο του τοπικού στρατού.

1960: Στην Τουρκία, στρατιωτικό πραξικόπημα ανατρέπει την κυβέρνηση του Αντνάν Μεντερές. Σχηματίζεται Εθνική Επιτροπή Ενότητας υπό τον στρατηγό Γκιουρσέλ, ο οποίος ανακηρύσσεται αρχηγός του κράτους.

1963: Ο Γιόμο Κενυάτα εκλέγεται πρώτος πρόεδρος της Κένυας, η οποία το 1964 έγινε ανεξάρτητο κράτος.

1963: Πεθαίνει ο ανεξάρτητος βουλευτής της Αριστεράς, Γρηγόρης Λαμπράκης, που είχε δεχτεί δολοφονική επίθεση στις 22 του μήνα.

1964: Πεθαίνει σε ηλικία 74 ετών ο Παντίτ Νεχρού, πρώτος πρωθυπουργός της ανεξάρτητης από το 1947 Ινδίας.

1968: Στη Γαλλία, λύνονται οι απεργίες και σταματούν οι κινητοποιήσεις που έμειναν στην ιστορία με το όνομα «Μάης του 1968» και έφεραν τη χώρα στο χείλος του εμφυλίου.

1974: Ο νεοεκλεγείς Γάλλος πρόεδρος, Βαλερί Ζισκάρ ντ' Εσταίν, διορίζει πρωθυπουργό τον Ζακ Σιράκ, πρόεδρο του γκολικού «Συναγερμού για την Δημοκρατία».

1980: Ο Μίλτον Ομπότε ανατρέπει τον Ίντι Αμίν Νταντά (που τον είχε ανατρέψει) και

επιστρέφει στην προεδρία της Ουγκάντα, από την οποία ανατράπηκε για δεύτερη φορά, το 1985.

2020: Στην Μινεάπολι των ΗΠΑ, δολοφονείται από αστυνομικό ο άοπλος αφροαμερικανός, Τζορτζ Φλόιντ. Η κοινοποίηση βίντεο που απαθανατίζει την πράξη αρκεί για να ξεσπάσουν βίαιες διαδηλώσεις που γρήγορα επεκτάθηκαν και σε άλλες πόλεις.

Η 27^η Μαΐου στον πολιτισμό

27 Μαΐου 1679

Η πράξη Habeas Corpus

Ο ηγέτης των κοινοβουλευτικών της Αγγλίας, Όλιβ Κρόμβελ, που είχε εκτελέσει τον βασιλιά Κάρολο Α', πέθανε στις 3 Σεπτεμβρίου 1658. Άφησε λόρδο προστάτη τον γιο του. Μέσα σε δυο χρόνια, ο Ρίτσαρντ Κρόμβελ παραιτήθηκε: Στον θρόνο της Αγγλίας ανέβηκε ο Κάρολος Β', γιος εκείνου που αποκεφαλίστηκε.

Η πρώτη συμφορά του βασιλείου της Αγγλίας ήταν ο ίδιος ο βασιλιάς, Κάρολος Β'. Οι δήμιοι δούλευαν υπερωρίες και οι κρεμάλες άδειαζαν για να δεχτούν νέα θύματα. Τα βασανιστήρια αποτελούσαν καθεστώς. Ήταν η εκδίκηση εναντίον των κοινοβουλευτικών που δεν έβρισκαν πού να κρυφτούν για να γλιτώσουν. Ακόμα και το πτώμα του Κρόμβελ ξεθάφτηκε για να κρεμαστεί. Σχεδόν όλοι οι στρατιωτικοί απολύθηκαν. Οι βασιλόφρονες εγκαταστάθηκαν σε όλες τις δημόσιες θέσεις.

Η δεύτερη συμφορά ήταν η πανούκλα του 1665 που σάρωσε την χώρα. Μόνο στο Λονδίνο, πέθαναν 100.000 άτομα. Η τρίτη συμφορά επήλθε στις 2 Σεπτεμβρίου του 1666, όταν ξέσπασε η μεγάλη πυρκαγιά του Λονδίνου. Μαινόταν επί τέσσερις ημέρες και κατέστρεψε ολόκληρη την πόλη. Από τα πράγματα, το κοινοβούλιο ανέκτησε πολλή από την δύναμή του. Στις 27 Μαΐου του 1679, πέρασε την πράξη Habeas Corpus:

Καθιέρωνε την προστασία των πολιτών από την αυθαιρεσία της εξουσίας (απαγόρευση σύλληψης και φυλάκισης χωρίς νόμο και καθιέρωση δικαστικών εγγυήσεων). Αποτέλεσε το συνταγματικό θεμέλιο των ατομικών δικαιωμάτων στα σύγχρονα δυτικά πολιτεύματα.

1564: Πεθαίνει ο Ιωάννης Καλβίνος, Ελβετός θεολόγος γαλλικής καταγωγής. Ηγέτης του προτεσταντικού κινήματος στην Ελβετία, μετέβαλε τη Γενεύη σε φρούριο της μεταρρύθμισης και συμπύκνωσε το θεολογικό του πιστεύω στο εγχειρίδιο «Κανόνες της Χριστιανικής Θρησκείας». Γεννήθηκε το 1509.

1840: Πεθαίνει ο βιρτουόζος Ιταλός βιολιστής και συνθέτης, Νικολό Παγκανίνι. Έγραψε έξι κονσέρτα για βιολί. Γεννήθηκε το 1782.

1878: Γεννιέται η Αμερικανίδα χορεύτρια Ισιδώρα Ντάνκαν. Έφερε επανάσταση στην χορευτική κίνηση με τις καινοτόμες ιδέες της και δημιούργησε σχολή στην Ευρώπη.

1910: Πεθαίνει ο Γερμανός βακτηριολόγος Ρόμπερτ Κοχ. Εντόπισε το μικρόβιο («βάκιλος του Κοχ») που προκαλεί την φυματίωση και άνοιξε τον δρόμο για τον εντοπισμό του βακτηρίου που προκαλεί τη χολέρα. Τιμήθηκε με το Νόμπελ Ιατρικής το 1905. Γεννήθηκε το 1843.

1937: Εγκαινιάζεται η περίφημη γέφυρα του Σαν Φρανσίσκο και την πρώτη μέρα τη διαβαίνουν 200.000 άτομα.

1994: Ο συγγραφέας Αλεξάντερ Σολζενίτσιν επιστρέφει στην Ρωσία μετά από 20 χρόνια στην εξορία. Η πρώτη ενέργειά του μόλις πάτησε σε ρωσικό έδαφος ήταν να αποτίσει φόρο τιμής «στα θύματα των σοβιετικών στρατοπέδων εργασίας».

1995: Ο ηθοποιός Κρίστοφερ Ριβς που ενσάρκωνε στην οθόνη τον «Σούπερμαν», πέφτει από το άλογό του, σε αγώνες εμποδίων στο Σάρλοτβιλ των ΗΠΑ και μένει παράλυτος.

2000: Η εθνική ομάδα κωφών Ελλάδας στο μπάσκετ κατακτά για πρώτη φορά το ευρωπαϊκό πρωτάθλημα νικώντας στον τελικό την αντίστοιχη της Ιταλίας με 75 – 41.

2012: Ο Λευτέρης Κοσμίδης αναδεικνύεται πρωταθλητής Ευρώπης στις ασκήσεις εδάφους στο πανευρωπαϊκό πρωτάθλημα ενόργανης γυμναστικής, στο Μονπελιέ της Γαλλίας. Στα 2010, είχε κερδίσει το χρυσό μετάλλιο στο παγκόσμιο πρωτάθλημα στο Ρότερνταμ της Ολλανδίας.